

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtnā palāta)

2020. gada 3. septembrī*

Apelācija – Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds (ELGF) un Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA) – No Eiropas Savienības finansējuma izslēgti izdevumi – Čehijas Republikas izdevumi – Regula (EK) Nr. 555/2008 – 19. un 77. pants – Vīna tirgi – Regula (EK) Nr. 1122/2009 – 33. pants – Atbalsts lauku attīstībai – Platībatkarīgs atbalsts – Atsaistīts tiešais atbalsts – Savstarpējās atbilstības pārbaudes – Tradicionālās pārbaudes uz vietas un izmantojot attālo uzrādi – Pierādīšanas pienākums – Vienreizējas un vienotas likmes korekcijas – Šaubas par pārbaūžu efektivitāti – Riska analīze – Nepilnības

Lietā C-742/18 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2018. gada 27. novembrī iesniedza

Čehijas Republika, ko pārstāv *M. Smolek, O. Serdula, J. Pavliš* un *J. Vláčil*, pārstāvji,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

pārējās lietas dalībnieces:

Eiropas Komisija, ko pārstāv *Z. Malušková, K. Walkerová* un *J. Aquilina*, pārstāves,

atbildētāja pirmajā instancē,

Zviedrijas Karaliste,

persona, kas iestājusies lietā pirmajā instancē,

TIESA (ceturtnā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs *M. Vilaras* [*M. Vilaras*], tiesneši *S. Rodins* [*S. Rodin*] (referents), *D. Švābi* [*D. Šváby*], *K. Jirimēe* [*K. Jirimäe*] un *N. Pisarra* [*N. Piçarra*],

ģenerālvokāte: *J. Kokote* [*J. Kokott*],

sekretāre: *S. Stremholma* [*C. Strömholm*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2020. gada 29. janvārī tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2020. gada 12. marta tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – čehu.

Spriedums

- 1 Ar apelācijas sūdzību Čehijas Republika lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2018. gada 13. septembra sprieduma Čehijas Republika/Komisija (T-627/16, nav publicēts, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”, EU:T:2018:538) rezolutīvās daļas 2) punktu, ar kuru tika noraidīta tās prasība atcelt Komisijas Īstenošanas lēmumu (ES) 2016/1059 (2016. gada 20. jūnijs), ar ko no Eiropas Savienības finansējuma izslēdz konkrētus dalībvalstu izdevumus, kurus tās attiecinājušas uz Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu (ELGF) un uz Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai (ELFLA) (OV 2016, L 173, 59. lpp.; turpmāk tekstā – “strīdīgais lēmums”), ciktāl šis lēmums attiecas uz Čehijas Republiku.

Atbilstošās tiesību normas

Regula Nr. 1975/2006

- 2 Komisijas Regulas (EK) Nr. 1975/2006 (2006. gada 7. decembris), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr. 1698/2005 attiecībā uz pārbaudes kārtību, kā arī savstarpējo atbilstību saistībā ar lauku attīstības atbalsta pasākumiem (OV 2006, L 368, 74. lpp.), kas grozīta ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 484/2009 (2009. gada 9. jūnijs) (OV 2009, L 145, 25. lpp.) (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 1975/2006”), 26. panta 1. un 4. punktā bija paredzēts:

“1. Administratīvās pārbaudes veic visiem atbalsta pieteikumiem vai maksājuma pieprasījumiem, un tās ietver visus elementus, ko var un ko vajag pārbaudīt ar administratīviem līdzekļiem. Par veiktajām pārbaudēm, pārbaudes rezultātiem un pasākumiem, kas veikti attiecībā uz neatbilstību, ir jānodrošina pieraksti.

[..]

4. Administratīvās pārbaudes attiecībā uz ieguldījumu darbībām ietver vismaz vienu atbalstītās darbības vai ieguldījumu vietas apmeklējumu, lai pārliecinātos, ka ieguldījums patiešām veikts.

Tomēr dalībvalsts var nolemt neveikt šādus apmeklējumus attiecībā uz nelieliem ieguldījumiem vai ja tā uzskata, ka ir neliela iespējamība, ka nav izpildīti atbalsta saņemšanas nosacījumi vai nav veikti ieguldījumi. Minētais lēmums un tā pamatojums ir jāieprotokolē.”

- 3 Šīs regulas 27. pantā bija noteikts:

“1. Dalībvalstis, pamatojoties uz piemērotu atlasī, organizē apstiprināto darbību pārbaudes uz vietas. Tās, ja iespējams, veic pirms projekta pēdējā maksājuma.

2. Pārbaudītajiem izdevumiem jāatbilst vismaz 4 % no attaisnotajiem publisko līdzekļu izdevumiem, kas katru kalendāro gadu deklarēti Komisijai, un vismaz 5 % no attaisnoto publisko līdzekļu izdevumiem, kas Komisijai deklarēti visā plānošanas periodā.

3. Izvēloties apstiprinātās darbības pārbaudei saskaņā ar 1. punktu, jo īpaši ņem vērā:

- a) nepieciešamību pārbaudīt pietiekami daudz dažāda veida un lieluma darbības;
- b) valsts vai Kopienas pārbaudēs konstatētos riska faktorus;
- c) nepieciešamību saglabāt līdzsvaru starp asīm un pasākumiem.

4. Rezultātus pārbaudēm uz vietas izvērtē, lai noteiktu, vai konstatētās problēmas ir sistemātiskas un apdraud citas līdzīgas darbības, saņēmējus vai citas iestādes. Izvērtējumā arī nosaka šādu situāciju cēloņus, nepieciešamo turpmāko izpēti un nepieciešamās darbības situācijas labošanai un profilaksei.”

4 Minētās regulas 28. pants bija formulēts šādi:

“1. Pārbaudēs uz vietas dalībvalstis cenšas pārbaudīt šādus aspektus:

- a) ka saņēmējs iesniegtos maksājuma pieprasījumus var apliecināt ar grāmatvedības vai citiem dokumentiem, kas ir atbalstīto darbību veicēja uzņēmuma vai organizācijas rīcībā;
- b) pietiekami daudziem izdevumu posteņiem – vai attiecīgo izdevumu veids un laiks atbilst Kopienas noteikumiem, attiecīgajai darbībai izvirzītajiem uzdevumiem un faktiski paveiktajam darbam vai sniegtajiem pakalpojumiem;
- c) vai darbības īstenošana vai paredzētā īstenošana saskan ar to, kas aprakstīta Kopienas atbalsta pieteikumā;
- d) vai publiski finansētās darbības ir īstenotas atbilstīgi Kopienas tiesību aktiem un politikai, jo īpaši noteikumiem par publisko iepirkumu un attiecīgajiem obligātajiem standartiem, kas noteikti valsts tiesību aktos vai lauku attīstības programmā.

2. Pārbaudes uz vietas attiecas uz visām atbalsta saņēmēja saistībām un pienākumiem, ko var pārbaudīt apmeklējuma brīdī.

3. Izņemot ārkārtas apstākļus, ko pienācīgi dokumentē un pamato dalībvalsts iestādes, pārbaudes uz vietas ietver darbības vietas apmeklējumu vai – ja darbība ir nemateriāla – darbības veicēja apmeklējumu.

4. Tikai tās pārbaudes, kas pilnībā atbilst šā panta prasībām, var ņemt vērā 27. panta 2. punktā noteikto pārbažu procenta aprēķinos.”

Regula Nr. 479/2008

5 Padomes Regulas (EK) Nr. 479/2008 (2008. gada 29. aprīlis) par vīna tirgus kopējo organizāciju, ar ko groza Regulas (EK) Nr. 1493/1999, (EK) Nr. 1782/2003, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 3/2008 un atceļ Regulas (EEK) Nr. 2392/86 un (EK) Nr. 1493/1999 (OV 2008, L 148, 1. lpp.), 15. pantā ir paredzēts:

“1. Atbalstu var piešķirt par tādiem materiāliem vai nemateriāliem ieguldījumiem ražošanas iekārtās, vīna darītavas infrastruktūrā un vīna tirdzniecībā, kuri uzlabo uzņēmumu darbību kopumā un attiecas uz kādu no turpmāk minētajiem gadījumiem:

- a) IV pielikumā minēto produktu ražošana vai tirdzniecība;
- b) jaunu produktu, procesu un tehnoloģiju attīstīšana, kas saistīti ar produktiem, kuri minēti IV pielikumā.

2. Atbalstu saskaņā ar 1. punktu pēc maksimālās likmes Komisijas Ieteikuma 2003/361/EK (2003. gada 6. maijs) par mazo uz vidējo uzņēmumu definīciju nozīmē sniedz tikai mikrouzņēmumiem, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem [(OV 2003, L 124, 36. lpp.)]. Attiecībā uz Azoru salām, Madeiru, Kanāriju salām un Egejas jūras nelielajām salām Padomes Regulas (EK) Nr. 1405/2006 (2006. gada 18. septembris), ar ko nosaka īpašus pasākumus lauksaimniecībā par labu Egejas jūras nelielajām salām

[(OV 2006, L 265, 1. lpp.)], nozīmē un Francijas aizjūras departamentiem – maksimālajai likmei nepiemēro uzņēmumu lieluma ierobežojumu. Attiecībā uz uzņēmumiem, uz kuriem neattiecas Ieteikuma 2003/361/EK pielikuma I sadaļas 2. panta 1. punkts un kuros ir mazāk nekā 750 darbinieku vai kuru apgrozījums ir mazāks par 200 miljoniem euro, maksimālā atbalsta intensitāti samazina uz pusi.

Atbalstu nepiešķir uzņēmumiem, kam ir grūtības saskaņā ar Kopienas pamatnostādņēm par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai.

3. No attaisnotajiem izdevumiem izslēdz elementus, kas minēti [Padomes] Regulas (EK) Nr. 1698/2005 [(2005. gada 20. septembris) par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) (OV 2005, L 277, 1. lpp.)] 71. panta 3. punkta a) līdz c) apakšpunktā.

4. Kompensējamām ieguldījumu izmaksām piemēro šādas maksimālās atbalsta likmes:

- a) 50 % reģionos, kurus saskaņā ar [Padomes] Regulu (EK) Nr. 1083/2006 [(2006. gada 11. jūlijs), ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu (OV 2006, L 210, 25. lpp.)] klasificē kā konverģences reģionus;
- b) 40 % reģionos, kuri nav konverģences reģioni;
- c) 75 % attālākajos reģionos saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 247/2006 (2006. gada 30. janvāris), ar ko ievieš īpašus pasākumus lauksaimniecības jomā attālākajiem Eiropas Savienības reģioniem [(OV 2006, L 42, 1. lpp.)];
- d) 65 % Egejas jūras nelielajās salās Regulas (EK) Nr. 1405/2006 nozīmē.

5. Regulas (EK) Nr. 1698/2005 72. pantu *mutatis mutandis* piemēro attiecībā uz 1. punktā minēto atbalstu.”

Regula Nr. 555/2008

6. Komisijas Regulas (EK) Nr. 555/2008 (2008. gada 27. jūnijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Regulai Nr. 479/2008 attiecībā uz atbalsta programmām, tirdzniecību ar trešām valstīm, ražošanas potenciālu un kontroli vīna nozarē (OV 2008, L 170, 1. lpp.), kas grozīta ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 702/2009 (2009. gada 3. augusts) (OV 2009, L 202, 5. lpp.) (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 555/2008”), 19. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Atbalsts izmaksājams, tiklīdz ir zināms, ka ir pabeigts viens pasākums vai visu pasākumu kopums, uz kuru attiecas atbalsta pieteikums, saskaņā ar dalībvalsts izvēli pasākuma pārvaldībai, un veikta pārbaude uz vietas.”

7. Šīs regulas 77. panta 3. un 5. punktā ir noteikts:

“3. Izņemot gadījumus, kad Regulā (EK) Nr. 479/2008 vai šajā regulā paredzētas sistemātiskas pārbaudes uz vietas, kompetentās iestādes veic pārbaudes uz vietas, ņemot paraugus no attiecīgas procentuālās daļas atbalsta saņēmēju/ražotāju saimniecību, pamatojoties uz riska analīzi saskaņā ar šīs regulas 79. pantu.

[..]

5. Attiecībā uz Regulas (EK) Nr. 479/2008 15. pantā paredzētajiem pasākumiem *mutatis mutandis* piemēro Regulas (EK) Nr. 1975/2006 26., 27. un 28. pantu.”

Regula Nr. 1122/2009

- 8 Komisijas Regulas (EK) Nr. 1122/2009 (2009. gada 30. novembris), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 attiecībā uz savstarpēju atbilstību, modulāciju un integrēto administrēšanas un kontroles sistēmu saskaņā ar minētajā regulā paredzētajām tiešā atbalsta shēmām lauksaimniekiem, kā arī, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr. 1234/2007 attiecībā uz savstarpēju atbilstību saskaņā ar viņa nozarē paredzēto atbalsta shēmu (OV 2009, L 316, 65. lpp.), kas grozīta ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 1368/2011 (2011. gada 21. decembris) (OV 2011, L 341, 33. lpp.) (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 1122/2009”), 37. un 40. apsvērumā ir noteikts:

“(37) Jānosaka minimālais to lauksaimnieku skaits, kuri jāpārbauda uz vietas saskaņā ar dažādajām atbalsta shēmām. Ja dalībvalstis izvēlas piemērot vairākas ganāmpulka atbalsta shēmas, tad attiecībā uz lauksaimniekiem, kuri pieprasa atbalstu saskaņā ar minētajām shēmām, jāparedz integrēta pieeja, pamatojoties uz saimniecībām.

[..]

(40) Lai nodrošinātu uz vietas veicamo pārbaudu obligāto biežumu, paraugs jāizraugās, daļēji pamatojoties uz riska analīzi un daļēji izlases veidā. Kompetentajai iestādei jānosaka riska faktori, jo tā labāk spēj izvēlēties būtiskos riska faktoros. Lai nodrošinātu atbilstošu un efektīvu riska analīzi, jānovērtē šīs riska analīzes efektivitāte un šis vērtējums katru gadu jāatjaunina, ņemot vērā katra riska faktora būtiskumu, salīdzinot pēc nejaušības principa veiktas izlases un uz risku pamatotas izlases rezultātus un īpašos apstākļus dalībvalstīs.”

- 9 Atbilstoši šīs regulas 26. panta 1. punktam:

“Šajā regulā paredzētās administratīvās pārbaudes un pārbaudes uz vietas veic tā, lai nodrošinātu efektīvu pārbaudi attiecībā uz atbilstību noteikumiem, saskaņā ar kuriem ir piešķirts atbalsts, un attiecībā uz prasībām un standartiem, kas attiecas uz savstarpēju atbilstību.”

- 10 Minētās regulas 30. panta 1. punktā ir noteikts:

“Kopējais pārbaudu uz vietas skaits, ko veic katru gadu, attiecas uz vismaz 5 % visu lauksaimnieku, kuri piesakās attiecīgi uz vienotā maksājuma shēmu, vienoto platībatkarīgo maksājumu shēmu vai platībatkarīgajiem maksājumiem saskaņā ar īpašo atbalstu. Dalībvalstis nodrošina, ka pārbaudes uz vietas attiecas uz vismaz 3 % lauksaimnieku, kuri iesnieguši pieteikumu atbalsta saņemšanai saskaņā ar citām platībatkarīgā atbalsta shēmām, kas noteiktas [Padomes] Regulas (EK) Nr. 73/2009 [(2009. gada 19. janvāris), ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, kā arī groza Regulas (EK) Nr. 1290/2005, (EK) Nr. 247/2006, (EK) Nr. 378/2007 un atceļ Regulu (EK) Nr. 1782/2003 (OV 2009, L 30, 16. lpp.)] III, IV un V sadaļā.”

- 11 Šīs pašas regulas 31. panta 1. un 2. punkta teksts ir šāds:

“1. Kontrolparaugus pārbaudēm uz vietas, ko veic saskaņā ar šo regulu, izraugās kompetentā iestāde, pamatojoties uz riska analīzi un iesniegto atbalsta pieteikumu reprezentativitāti.

Lai nodrošinātu reprezentativitāti, dalībvalstis pēc nejaušības principa izraugās vismaz 20–25 % no to lauksaimnieku skaita, attiecībā uz kuriem jāveic pārbaude uz vietas, kā paredzēts 30. panta 1. un 2. punktā.

Tomēr, ja lauksaimnieku skaits, kuriem jāveic pārbaudes uz vietas, pārsniedz obligāto lauksaimnieku skaitu, kuriem jāveic pārbaudes uz vietas atbilstoši 30. panta 1. un 2. punktam, tad nejausā atlasē izvēlēto lauksaimnieku skaits papildu atlasē nedrīkst pārsniegt 25 %.

2. Riska analīzes efektivitāti novērtē un atjaunina reizi gadā:

- a) nosakot katra riska faktora būtiskumu,
- b) salīdzinot rezultātus, kas iegūti, pārbaudot pēc riska principa atlasītu paraugu un pēc nejausības principa atlasītu paraugu, kas minēts 1. punkta otrajā daļā,
- c) ņemot vērā konkrēto situāciju dalībvalstī.”

12 Atbilstoši Regulas Nr. 1122/2009 33. pantam:

“Pārbaudes uz vietas attiecas uz visiem lauksaimniecības zemes gabaliem, par kuriem ir iesniegts atbalsta pieteikums saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 73/2009 I pielikumā minētajām atbalsta shēmām. Platības, kurās veic pārbaudi uz vietas, tomēr var faktiski noteikt tikai attiecībā uz izlasi, kurā iekļauj vismaz 50 % lauksaimniecības zemes gabalu, par kuriem ir iesniegti pieteikumi saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 73/2009 III, IV un V sadaļā noteiktajām atbalsta shēmām, ja minētā izlase nodrošina ticamu un reprezentatīvu kontroles intensitāti gan attiecībā uz pārbaudīto platību, gan arī uz pieprasīto atbalstu. Ja šajā pārbaudē uz vietas atklāj novirzes no normas, tad faktiski pārbaudīto lauksaimniecības zemes gabalu izlasi palielina.

Ja iespējams, dalībvalstis var izmantot attālo uzrādi saskaņā ar 35. pantu, kā arī globālo satelītu navigācijas sistēmu.”

13 Šīs regulas 57. panta “Aprēķinu bāze attiecībā uz deklarētajām platībām” 3. punktā ir paredzēts:

“Neskarot samazinājumus un atbalsta nepiešķiršanu saskaņā ar 58. un 60. pantu, attiecībā uz atbalsta pieteikumiem saskaņā ar platībatkarīgā atbalsta shēmām, ja vienotajā pieteikumā deklarētā platība ir lielāka nekā platība, kas noteikta šai kultūraugu grupai, tad atbalstu aprēķina, par pamatu ņemot šai kultūraugu grupai noteikto platību.

Tomēr, neskarot Regulas (EK) Nr. 73/2009 30. panta noteikumus, ja starpība starp kopējo apstiprināto platību un kopējo deklarēto platību, lai saņemtu maksājumu saskaņā ar kādu no Regulas (EK) Nr. 73/2009 III, IV un V sadaļā minētajām atbalsta shēmām, ir 0,1 hektārs vai mazāka, tad apstiprināto platību nosaka tādu pašu kā deklarēto platību. Šim aprēķinam ņem vērā tikai deklarēšanas pārsniegumu platībām kultūraugu grupas līmenī.

Otrajā daļā minēto noteikumu nepiemēro gadījumos, kad minētā starpība ir lielāka par 20 % no kopējās deklarētās platības maksājuma saņemšanai.”

14 Minētās regulas 58. pantā “Samazinājumi un nepiešķiršana deklarēšanas pārsnieguma gadījumos” ir paredzēts:

“Ja attiecībā uz kādu kultūraugu grupu platība, kas deklarēta jebkādu ar platībām saistītu atbalsta shēmu piemērošanai, pārsniedz platību, kas apstiprināta saskaņā ar 57. pantu, tad atbalstu aprēķina, par pamatu ņemot apstiprināto platību, kas samazināta par atrastās starpības divkārtu apjomu, ja minētā starpība ir vairāk nekā 3 % vai divi hektāri, bet ne vairāk kā 20 % apstiprinātās platības.

Ja starpība ir lielāka par 20 % no apstiprinātās platības, tad par attiecīgo kultūraugu grupu platībatkarīgo atbalstu nepiešķir.

Ja starpība ir lielāka par 50 %, tad lauksaimniekam atkārtoti nepiešķir atbalstu, kas nepārsniedz summu, kura atbilst deklarētās platības un saskaņā ar šīs regulas 57. pantu apstiprinātās platības starpībai. Minēto summu kompensē saskaņā ar Komisijas Regulas (EK) Nr. 885/2006 [(2006. gada 21. jūnijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus par to, kā piemērot Padomes Regulu (EK) Nr. 1290/2005 attiecībā uz maksājumu aģentūru un citu struktūru akreditāciju un ELGF un ELFLA grāmatojumu noskaidrošanu (OV 2006, L 171, 90. lpp., un labojums – OV 2007, L 291, 30. lpp.)] 5.b pantu. Ja summu nevar pilnībā kompensēt saskaņā ar minēto pantu trijos kalendārajos gados pēc fakta konstatācijas kalendārā gada, tad atlikušo summu dzēš.”

Tiesvedības priekšvēsture un strīdīgais lēmums

- 15 Tiesvedības priekšvēsturi Vispārējā tiesa ir izklāstījusi pārsūdzētā sprieduma 1.–4. punktā, un šīs tiesvedības vajadzībām to var rezumēt šādi.
- 16 Trīs revīzijās, kas notika 2012. gada 10.–14. septembrī, 2012. gada 12.–16. novembrī un 2014. gada 8.–12. septembrī (turpmāk tekstā – “revīzija”), Komisija pārbaudīja Čehijas iestāžu no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) veikto maksājumu saderību ar Eiropas Savienības tiesību normām attiecīgi par savstarpējo atbilstību, ieguldījumiem vīna nozarē un atsaistīto tiešo atbalstu.
- 17 2016. gada 20. jūnijā tā pieņēma strīdīgo lēmumu, ar ko no Eiropas Savienības finansējuma izslēdz konkrētus dalībvalstu izdevumus, kurus tās attiecinājušas uz ELGF un uz Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai (ELFLA), it īpaši attiecībā uz Čehijas Republiku šādus izdevumus:
 - 29 485 612,55 EUR saistībā ar savstarpējās atbilstības prasībām par 2011.–2014. finanšu gadu;
 - 636 516,20 EUR saistībā ar atbalsta shēmu ieguldījumiem vīna nozarē par 2011.–2014. finanšu gadu;
 - 462 517,83 EUR saistībā ar atsaistītā tiešā atbalsta shēmu par 2013.–2015. finanšu gadu.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

- 18 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2016. gada 31. augustā, Čehijas Republika cēla prasību atcelt strīdīgo lēmumu, izvirzot četrus pamatus: ar pirmajiem trīs pamatiem tiek apgalvots Komisijas Regulas (ES) Nr. 1306/2013 (2013. gada 17. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 atcelšanu (OV 2013, L 347, 549. lpp.) 52. panta 1. punkta pārkāpums un ar ceturto pamatu – šī panta 2. punkta pārkāpums.
- 19 Ar pārsūdzēto spriedumu Vispārējā tiesa noraidīja visus izvirzītos pamatus, izņemot ceturto pamata trešo daļu. Līdz ar to tā atcēla strīdīgo lēmumu, ciktāl ar to tika izslēgti Čehijas Republikas veiktie maksājumi, kas ir attiecināti uz ELGF, 6 356 909,30 EUR apmērā saistībā ar savstarpējās atbilstības pārbaudēm attiecībā uz 2011. finanšu gadu.

Lietas dalībnieku prasījumi Tiesai

- 20 Čehijas Republikas prasījumi Tiesai ir šādi:
 - atcelt rezolutīvās daļas 2) punktu un atbilstošo pārsūdzētā sprieduma daļu;

- atcelt strīdīgo lēmumu, ciktāl ar to ir izslēgti izdevumi par kopējo summu 462 517,83 EUR saistībā ar vienoto platībmaksājumu;
 - atcelt strīdīgo lēmumu, ciktāl ar to ir izslēgti izdevumi par kopējo summu 636 516,20 EUR saistībā ar ieguldījumiem vīna nozarē;
 - piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 21 Komisijas prasījumi Tiesai ir šādi:
- apelācijas sūdzību noraidīt un
 - piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par lūgumu atkārtoti sākt tiesvedības mutvārdu daļu

- 22 Pēc ģenerālvokātes secinājumu nolasišanas Čehijas Republika ar dokumentu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2020. gada 30. martā, saskaņā ar Tiesas Reglamenta 83. pantu lūdza izdot rīkojumu par tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu.
- 23 Atbilstoši minētajai tiesību normai Tiesa jebkurā brīdī, uzklusijusi ģenerālvokātu, var izdot rīkojumu par tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu, it īpaši, ja tā uzskata, ka tā nav pietiekami informēta, vai ja kāds lietas dalībnieks pēc šīs daļas pabeigšanas iesniedz ziņas par jaunu faktu, kam var būt izšķiroša ietekme uz Tiesas nolēmumu, vai arī ja lieta ir jāizskata, pamatojoties uz argumentu, kurš nav ticis apspriests.
- 24 Sava lūguma pamatojumam Čehijas Republika apgalvo, ka ģenerālvokātes secinājumi saistībā ar trešo pamatu ir balstīti uz acīmredzami kļūdainiem faktiem, kas ir pretrunā apgalvojumiem un pierādījumiem, kuri iesniegti tiesvedībā Tiesā.
- 25 Tomēr ir jāatgādina, ka saskaņā ar LESD 252. panta otro daļu ģenerālvokāts, ievērojot pilnīgu objektivitāti un neatkarību, atklātā tiesas sēdē sniedz pamatotus secinājumus lietās, kurās saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtiem ir vajadzīga ģenerālvokāta piedalīšanās. Tiesai nav saistoši nedz šie secinājumi, nedz pamatojums, ar kādu ģenerālvokāts tos izdara (spriedums, 2020. gada 5. marts, *Foundation for the Protection of the Traditional Cheese of Cyprus named Halloumi/EUIPO*, C-766/18 P, EU:C:2020:170, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 26 Tāpat ir jāatgādina, ka Eiropas Savienības Tiesas statūtos un Reglamentā lietas dalībniekiem nav paredzēta iespēja iesniegt apsvērumus par ģenerālvokāta sniegtajiem secinājumiem. Līdz ar to nepieņemšana ģenerālvokāta secinājumiem pati par sevi nevar būt mutvārdu procesa atkārtotu sākšanu pamatojošs iemesls (spriedums, 2020. gada 5. marts, *Foundation for the Protection of the Traditional Cheese of Cyprus named Halloumi/EUIPO*, C-766/18 P, EU:C:2020:170, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 27 Šajā gadījumā no lūguma atkārtoti sākt tiesvedības mutvārdu daļu izriet, ka ar šo lūgumu Čehijas Republika patiesībā vēlas atbildēt uz ģenerālvokātes veikto apelācijas sūdzības trešā pamata faktisko un juridisko apstākļu interpretāciju. Kā izriet no šī sprieduma iepriekšējā punktā minētās judikatūras, tas nav pamats, kas attaisnotu tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu. Turklāt ir jānorāda, ka par šiem apstākļiem notika plašas debates starp apelācijas tiesvedības dalībniecēm, it īpaši tiesvedības rakstveida daļā.
- 28 Tiesa, uzklusijusi ģenerālvokāti, uzskata, ka tai ir visa vajadzīgā informācija, lai lemtu par apelācijas sūdzību.

- 29 Ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus, rīkojums par tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu nav jāizdod.

Par apelācijas sūdzību

- 30 Apelācijas sūdzības pamatošanai Čehijas Republika izvirza četrus pamatus. Pirmais, otrais un ceturtais pamats ir par tiesību kļūdām attiecīgi saistībā ar pierādīšanas pienākumu, Regulas Nr. 1122/2009 33. pantu un Regulas Nr. 555/2008 19. un 77. pantu. Trešais pamats ir par tiesību kļūdu, kā arī faktu un strīda priekšmeta sagrozīšanu saistībā ar Vispārējās tiesas konstatējumu par brīdi, kad Čehijas iestādes ir īstenojušas valsts atbalsta programmu.

Par pirmo pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 31 Ar pirmo pamatu Čehijas Republika pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir pieļāvusi tiesību kļūdu, piemērojot pastāvīgo judikatūru par pierādīšanas pienākumu ELGF jomā. Pirmkārt, tā pārmet Vispārējai tiesai, ka tā pārsūdzētā sprieduma 22. punktā ir pieļāvusi tiesību kļūdu, nospriežot, ka pārbaudēs uz vietas, izmantojot attālo uzrādi, un tradicionālajās pārbaudēs uz vietas ir jākonstatē “principā līdzīgs” pārkāpumu skaits.
- 32 Čehijas Republika būtībā apgalvo, ka abās pārbaūžu metodēs atklāto kļūdu skaita salīdzinājumam nav nozīmes, ņemot vērā raksturīgās objektīvās atšķirības, kas pastāv starp šīm metodēm kontrolparaugu atlasē.
- 33 Konkrētāk, Čehijas Republika apgalvo, ka riska analīze attiecībā uz attālās uzrādes izmantošanu nevar uzrādīt pārkāpumu skaitu, kas būtu salīdzināms ar pārkāpumu skaitu riska analīzē attiecībā uz klasiskajām pārbaudēm uz vietas, jo riska analīzes attiecībā uz attālās uzrādes izmantošanu tvērums ir objektīvi mazāk precīzs.
- 34 Tas izrietot, pirmām kārtām, no tā, ka riska analīze, kas ir domāta pārbaudēm, izmantojot attālo uzrādi, esot notikusi agrāk Komisijas noteikto 2013. gada kopīgo tehnisko specifikāciju 36. lappusē paredzēto prasību dēļ un tā esot balstīta uz mazāk aktuāliem datiem nekā riska analīze, kas tika veikta tradicionālajām pārbaudēm uz vietas.
- 35 Otrām kārtām, riska analīze pārbaudēm uz vietas, izmantojot attālo uzrādi, esot pamats kontrolparaugu atlasē 30 × 20 km lielos apgabalos, kuros visi lauksaimniecības zemes gabali tiek pārbaudīti neatkarīgi no šajā apgabalā esošo lauksaimnieku riska profila, savukārt tradicionālo pārbaūžu uz vietas riska analīze esot vērsta tieši uz tā sauktajiem “riskā” lauksaimniekiem. No tā izrietot, ka riska analīzes attiecībā uz attālās uzrādes izmantošanu, tvērums, salīdzinot ar riska analīzi, kas veikta tradicionālajām pārbaudēm uz vietas, esot mazāks.
- 36 Trešām kārtām un visbeidzot, tā kā apgabali, kuros ir mazāk par 25 % lauksaimniecības zemes platību, nevar tikt pārbaudīti, izmantojot attālo uzrādi, saskaņā ar Komisijas izvirzītajām prasībām, daži augsta riska lauksaimnieki nevar tikt pakļauti šādai pārbaudei un līdz ar to attiecībā uz tiem varot veikt tikai tradicionālo pārbaudi uz vietas.
- 37 Līdz ar to, ņemot vērā objektīvās atšķirības šo divu metožu starpā, zemāks pārkāpumu skaits riska analīzē attiecībā uz attālās uzrādes izmantošanu pats par sevi nevar radīt nopietnas un pamatotas šaubas par dalībvalsts kontroles sistēmas pareizu darbību.

- 38 No tā izriet, ka objektīva neiespējamība salīdzināt riska analīžu tvērumu neļautu arī noteikt maksimāli pieļaujamo starpību starp abās metodēs konstatēto pārkāpumu skaitu.
- 39 Čehijas Republika arī uzsver, ka, lai gan Regulas Nr. 1122/2009 33. panta otrajā daļā un 35. pantā dalībvalstīm ir piešķirtas tiesības pārbaudīt lauksaimniecības zemes platību ar divu pārbaudes metožu palīdzību, neveicinot kādu no šīm divām metodēm, ne arī nosakot papildu nosacījumus to izmantošanai, tomēr efektīvu kontroles sistēmu raksturo tas, ka šīs abas pārbaudes metodes tiek izmantotas savstarpēji papildinoši. Ja no šīm divām objektīvi atšķirīgām metodēm tiktu prasīti salīdzināmi rezultāti, praksē dalībvalstij būtu vai nu jāsamazina attiecībā uz tradicionālajām pārbaudēm uz vietas veiktās riska analīzes tvērums, vai arī jāatsakās no pārbaudes, izmantojot attālo uzrādi, un tādā gadījumā minētās regulas noteikumi, kas ļauj izmantot šo pārbaudes metodi, zaudētu savu lietderīgo iedarbību.
- 40 Turklāt Čehijas Republika apgalvo, ka Vispārējā tiesa nav komentējusi Komisijas argumentu, ka pārbaudei, izmantojot attālo uzrādi, pēc nejausības principa izvēlētais paraugs radītu nopietnas un pamatotas šaubas, kas liecina par lielāku pārkāpumu skaitu salīdzinājumā ar paraugu, kas atlasīts, pamatojoties uz riska analīzi, pārbaudei ar attālās uzrādes izmantošanu.
- 41 Otrkārt, Čehijas Republika apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi to pašu kļūdu pārsūdzētā sprieduma 23. un 24. punktā, nospriežot, ka Čehijas Republika nav iesniegusi konkrētus pierādījumus par to, ka atšķirīgais konstatēto pārkāpumu skaits bija saistīts ar attiecīgo metožu raksturu vai pārbaudīto tirgus dalībnieku riska profilu, nevis ar trūkumiem valsts iestāžu veiktajā izvēlē.
- 42 Ņemot vērā iepriekš minēto, pieņemot, ka Komisijas konstatējumi radīja nopietnas un pamatotas šaubas, lai tās kļiedētu, būtu nelietderīgi izskaidrot iemeslus, kāpēc pastāv konstatēto pārkāpumu skaita atšķirības. Lai kļiedētu šīs šaubas, pietiktu, ka dalībvalsts pierādītu kontroles sistēmas darbības efektivitāti un abu pārbaudes metožu pienācīgu izmantošanu. Šajā ziņā Čehijas Republika uzsver, ka revīzijā un tiesvedībā Vispārējā tiesā tā ir iesniegusi konkrētus pierādījumus, kas skaidri parāda, ka riska analīze atbilda Regulas Nr. 1122/2009 prasībām, ko Komisija nekad nav atspēkojusi.
- 43 Atbildot uz to, Komisija, pirmkārt, apgalvo, ka Vispārējās tiesas vērtējums pārsūdzētā sprieduma 22. punktā, atbilstoši kuram ir saprātīgi gaidīt, ka tradicionālajās un ar attālo uzrādi veiktajās pārbaudēs uz vietas konstatē "principā līdzīgu" pārkāpumu skaitu, ir objektīvi pareizs.
- 44 Tā būtībā apgalvo, ka Čehijas Republikas izvirzītie argumenti, lai pamatotu dažādu pārbaudžu uz vietas metožu pārkāpumu skaita atšķirības, ir pretrunā Regulas Nr. 1122/2009 26. pantam, 31. panta 2. punktam un 33. pantam.
- 45 Pirmām kārtām, šīs regulas 26. pantā esot prasīts, ka neatkarīgi no izmantotās metodes pārbaudēm uz vietas ir jānodrošina efektīva pārbaude attiecībā uz atbilstību noteikumiem, saskaņā ar kuriem ir piešķirts atbalsts.
- 46 Otrām kārtām, no Regulas Nr. 1122/2009 26. panta, 31. panta 2. punkta un 33. panta, tos lasot kopā, izrietot, ka šo metožu izmantošanai nevajadzētu radīt atšķirīgu attieksmi pret lauksaimniekiem. Komisija uzskata, ka šāda atšķirīga attieksme būtu nenovēršama, ja kļūdu atklāšanas iespējamība būtu lielāka attiecībā uz tiem, kas tika pārbaudīti, izmantojot attālo uzrādi, nekā tiem, kuriem tika veikta tradicionālā pārbaude uz vietas. Lai novērstu šo atšķirīgās attieksmes risku, pārbaudes uz vietas metodēm konstatēto kļūdu skaita salīdzinājums esot pilnīgi atbilstošs efektivitātes rādītājs un tas ļaujot noskaidrot kontroles sistēmas trūkumus.
- 47 Tomēr, apzinoties katras pārbaudes uz vietas metodes īpatnības, Komisija apgalvo, ka gadījumā, ja lielāku pārkāpumu daļu atklātu drīzāk viena metode, nevis vairāku gadu garumā kāda cita metode, dalībvalstij esot jāpaskaidro šo atšķirību iemesli, pretējā gadījumā šīs atšķirības liecinot par kādas metodes zemāku efektivitāti vai neatbilstīgu kontrolparauga atlasī, un tas tā ir vēl jo vairāk tad, ja

dalībvalsts ir veikusi aptuveni 50 % no savām pārbaudēm uz vietas, izmantojot attālās uzrādes metodi. Šī iestāde uzskata, ka salīdzināmu pārkāpumu skaita iegūšana ir līdzeklis, kas pierāda minēto pārbaucēju efektivitāti, un to nevar uzskatīt par pašmērķi. Komisijas skatījumā, šajā gadījumā konstatētā atšķirība norāda uz kontroles sistēmas trūkumiem, kas var radīt nopietnas un pamatotas šaubas.

- 48 Otrkārt, Komisija uzsver, ka Čehijas Republikas sniegtie paskaidrojumi, kas pamatoti ar izmantotajām pārbaudes metodēm raksturīgajām iezīmēm, esot pārāk vispārīgi, lai kļiedētu Komisijas nopietnās un pamatotās šaubas. Tādējādi Čehijas Republika neesot iesniegusi konkrētus faktiskos elementus, kas pierādītu, ka izvēlēta pārbaudes metode bija efektīva. Konkrētāk, tā neesot izklāstījusi nedz konkrētus iemeslus, kuru dēļ parauga atlase vai attālās uzrādes metode ir radījusi būtisku atšķirību starp pārkāpumu skaitu dažu gadu laikā, nedz arī veidu, kādā tā ir grozījusi riska analīzi un paraugu atlasī, lai labotu šo faktu.
- 49 Visbeidzot Komisija atgādina, ka Čehijas Republika, apzinoties grūtības, ko izraisīja pārkāpumu skaita atšķirības, 2013. gadā iegādājās jaunu programmatūru, kam bija pozitīva ietekme uz pieteikumiem par 2014. gadu.
- 50 Savā replikas rakstā Čehijas Republika uzsver, ka, pirmām kārtām, Regulas Nr. 1122/2009 26. pantā ir prasīta kontroles sistēmas efektivitāte kopumā, nevis dažādu pārbaucēju veidos konstatēto identisku vai līdzīgu kļūdu skaits.
- 51 Otrām kārtām, tā apgalvo, ka revīzijas laikā tā sniedza Komisijai paskaidrojumus par pieteikuma iesniedzēju augsto riska profilu saistībā ar pēc nejaušības principa veiktu izlasi un ka turklāt tā esot iesniegusi arī dokumentus, kuros ietverta sīkāka analīze.
- 52 Trešām kārtām, pieņemot, ka Tiesa uzskata, ka pārkāpumu skaita salīdzinājums starp abiem pārbaudes veidiem var radīt nopietnas un pamatotas šaubas par kontroles sistēmas efektivitāti, no dalībvalsts nevar prasīt, lai tā paskaidrotu iemeslus, kas ir šī skaita starpības pamatā. Čehijas Republika skatījumā, no šīs dalībvalsts var prasīt tikai iesniegt pierādījumus, kas tostarp attiektos uz veidu, kādā lauksaimnieki tiek izvēlēti pārbaudei, kā arī uz riska analīzes īstenošanas kārtību attiecībā uz abām pārbaudes metodēm, tostarp riska analīzes ikgadējo novērtējumu un atjaunināšanu atbilstoši Regulas Nr. 1122/2009 31. panta 2. punkta b) apakšpunktam. Tieši šādi esot pierādījumi, kurus Čehijas Republika iesniedza Komisijai revīzijā. Tādējādi tā esot sniegusi detalizētu abu pārbaudes metožu riska analīžu aprakstu, tostarp izmantotos riska faktoros un to atbilstību, kā arī ikgadēju šo pārbaucēju efektivitātes novērtējumu un atjaunināšanu, kuros tiek ņemtas vērā iegūtās atziņas.
- 53 Ceturtām kārtām un visbeidzot, tā noliedz, ka programmatūras iegāde 2013. gadā varētu pamatot apgalvojumu par riska analīzi nepietiekamību. Riska analīzes progresīvo uzlabošanu, iegādājoties programmatūru, nevar uzskatīt par *statu quo* nepilnības atzišanu. Šajā ziņā tā atgādina, ka riska analīzei attiecībā uz pārbaudēm, izmantojot attālo uzrādi, esot savas objektīvās robežas, kas izskaidro to, ka tā nekad nevarētu sasniegt tradicionālo pārbaucēju uz vietas riska analīzes efektivitāti, un tas nevarētu ietekmēt kontroles sistēmas efektivitāti kopumā.
- 54 Savā atbildes rakstā uz repliku Komisija atkārtoti norāda, ka paraugos konstatēto kļūdu īpatsvara salīdzinājums ir atbilstošs izmantoto pārbaudes metožu efektivitātes rādītājs. Uz reprezentatīviem paraugiem balstītā metode esot pamatota ar Regulas Nr. 1122/2009 31. pantu, saskaņā ar kuru riska analīzes efektivitāte tiek novērtēta, salīdzinot izraudzītā parauga rezultātus atkarībā no riska ar tāda parauga rezultātiem, kas izraudzīts pēc nejaušības principa. Šī iestāde uzskata, ka tas esot vienīgais veids, kā nodrošināt, ka pārbaudēm, izmantojot attālo uzrādi, ir tāda pati efektivitāte kā tradicionālajām pārbaudēm uz vietas.
- 55 Šajā tiesību normā neesot precizēts, vai, salīdzinot šos abus rezultātus, ir jāveic nošķiršana atkarībā no tā, vai šie rezultāti ir iegūti, veicot tradicionālu pārbaudi uz vietas vai izmantojot attālo uzrādi, tādēļ būtu jāuzskata, ka šie pārbaudes veidi ir paredzēti, lai nodrošinātu līdzvērtīgu efektivitāti.

56 Turklāt Komisija norāda, ka pārsūdzētā sprieduma 24. punktā Vispārējā tiesa ir pareizi uzskatījusi, ka ar Čehijas Republikas iesniegtajiem pierādījumiem nepietiek, lai pamatotu pārkāpumu skaita atšķirību un kļiedētu tās šaubas par pārbauci, izmantojot attālo uzrādi, efektivitāti. Komisija arī precizē, ka rezultātu uzlabošana, cenšoties novērst tās apzinātos trūkumus, pierādot, ka Čehijas Republikai tas bija iespējams.

Tiesas vērtējums

57 Ar pirmo pamatu Čehijas Republika būtībā apgalvo, pirmkārt, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 22. punktā ir pieļāvusi tiesību kļūdu, nosprieždama, ka pārbaudēs uz vietas, izmantojot attālo uzrādi, un tradicionālajās pārbaudēs uz vietas ir jākonstatē “principā līdzīgs” pārkāpumu skaits un ka šajā ziņā ir saprātīgi gaidīt, ka no pārbaudēm valsts mērogā izrietošo pārkāpumu skaits nebūs tik atšķirīgs kā šajā lietā, kad tradicionālajās pārbaudēs uz vietas konstatēto pārkāpumu skaits ir trīs līdz četras reizes lielāks salīdzinājumā ar to, kas konstatēts pārbaudēs ar attālo uzrādi. Čehijas Republika uzskata, ka pretēji šādi izmantotajai Vispārējās tiesas pieejai tikai konstatējums par šo pārkāpumu skaitu atšķirību vien nevar pamatot nopietnas un pamatotas šaubas par tās kontroles sistēmas efektivitāti.

58 Otrkārt, Čehijas Republika pārmet Vispārējai tiesai, ka tā pārsūdzētā sprieduma 23. un 24. punktā ir pieļāvusi tiesību kļūdu, pārbaudot, vai šī dalībvalsts ir izklaidējusi Komisijas šaubas tādējādi, ka, ja šādas atšķirības tiek konstatētas, dalībvalstij ir jāsniedz detalizēti pierādījumi, kas pamato šīs atšķirības, šim nolūkam norādot vairākus faktorus, uz kuriem šī dalībvalsts varētu atsaukties, un konstatējot, ka Čehijas Republika nav iesniegusi konkrētus pierādījumus par to, ka novērotās atšķirības ir attiecināmas drīzāk uz šiem faktoriem, nevis uz trūkumiem saistībā ar valsts iestāžu izvēli attiecībā uz pārbauci veikšanu, izmantojot attālo uzrādi.

59 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai Komisijai, lai pierādītu lauksaimniecības tirgus kopīgās organizācijas noteikumu pārkāpuma esamību, ir pienākums nevis izsmeloši pierādīt, ka valsts iestādes nav veikušas pietiekami daudz pārbauci vai ka tās ir sniegušas nepareizus datus, bet gan – ka pastāv nopietnas un pamatotas šaubas attiecībā uz valsts iestāžu veiktajām pārbaudēm vai to sniegto datu nepareizību. Dalībvalstij ir pienākums iesniegt detalizētākus un pilnīgākus pierādījumus par tās pārbauci vai aprēķinu patiesumu un – vajadzības gadījumā – par Komisijas apgalvojumu neprecizitātēm (spriedums, 2014. gada 6. novembris, Nīderlande/Komisija, C-610/13 P, nav publicēts, EU:C:2014:2349, 58. punkts).

60 Jānorāda, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1122/2009 33. pantu dalībvalstis, ja iespējams, var izmantot attālās uzrādes metodi atbilstoši šīs regulas 35. pantam un globālo satelītu navigācijas sistēmu.

61 Tomēr atbilstoši minētās regulas 26. pantam pārbaudes uz vietas, kas var būt tradicionālas vai ar attālo uzrādi, ir jāveic tā, lai nodrošinātu efektīvu pārbaudi attiecībā uz atbilstību noteikumiem, saskaņā ar kuriem ir piešķirts atbalsts, un attiecībā uz prasībām un standartiem, kas attiecas uz savstarpēju atbilstību.

62 No tā izriet, ka dalībvalstīm ir tiesības izvēlēties, ja vien to izvēle nodrošina efektīvu pārbaudi, vai nu tradicionālās pārbaudes uz vietas, vai arī pārbaudes uz vietas, izmantojot attālo uzrādi, un vajadzības gadījumā abu pārbaudes metožu kombināciju.

63 Turklāt Regulas Nr. 1122/2009 30. panta 1. punktā ir paredzēts visu to lauksaimnieku minimālais skaits, kuri ir jāpārbauda uz vietas katru gadu.

64 Šajā ziņā šīs regulas 31. panta 1. punktā ir noteikts, ka kontrolparaugu atlase pārbaudēm uz vietas ir jāveic, pamatojoties uz riska analīzi un iesniegto atbalsta pieteikumu reprezentativitāti. Lai nodrošinātu reprezentativitāti, dalībvalstis pēc nejaušības principa izraugās vismaz 20–25 % no to lauksaimnieku skaita, attiecībā uz kuriem jāveic pārbaude uz vietas, kā paredzēts šīs regulas 30. panta 1. un 2. punktā.

- 65 Lai nodrošinātu atbilstošu un efektīvu riska analīzi, ir jānorāda, ka šīs pašas regulas 31. panta 2. punktā ir paredzēts, ka riska analīzes ik gadu ir jānovērtē un jāatjaunina, pirmām kārtām, ņemot vērā katra riska faktora būtiskumu, otrām kārtām, salīdzinot rezultātus, kas iegūti, pārbaudot pēc riska principa atlasītu paraugu un pēc nejaušības principa atlasītu paraugu un, trešām kārtām, atkarībā no konkrētās situācijas attiecīgajā dalībvalstī.
- 66 Tādējādi ir jāpārbauda, vai tas, ka pārbaudēs uz vietas, izmantojot attālo uzrādi, un tradicionālajās pārbaudēs uz vietas atklāto pārkāpumu skaits nav līdzīgs, pats par sevi var radīt nopietnas un pamatotas šaubas par neatbilstošo raksturu, kāds ir attiecīgajām riska analīzēm, uz kuru ir balstītas šīs pārbaudes.
- 67 Pirmkārt, no šī sprieduma 50.–55. punkta izriet, ka nevienā no tajā minētajiem Regulas Nr. 1122/2009 pantiem dalībvalstīm nav prasīts, lai tradicionālās pārbaudēs uz vietas un pārbaudēs uz vietas, izmantojot attālo uzrādi, tiktu atklāts principā līdzīgs pārkāpumu skaits.
- 68 Otrkārt, ir jānorāda, ka riska analīze, uz kuru ir balstīta pārbaude, izmantojot attālo uzrādi, kā to apgalvo Čehijas Republika un ko Komisija neapstrīd, ir jāveic, pirms attiecīgā dalībvalsts ir izvēlējusies izmantot šo pārbaudes metodi, kas tradicionālo pārbaudu uz vietas gadījumā tā nav.
- 69 Tādējādi pārbaudes uz vietas, izmantojot attālo uzrādi, ir balstītas, ņemot vērā šim pārbaudes veidam raksturīgās iezīmes, uz riska analīzi, kuras pamatā ir dati, kas ir mazāk aktuāliem par tiem, kuri ir tradicionālo pārbaudu uz vietas riska analīzes pamatā.
- 70 No tā izriet, ka šīs iezīmes dēļ, kas ir raksturīga šai metodei, ar pārbaudes, izmantojot attālo uzrādi, metodi principā var tikt konstatēts atšķirīgs pārkāpumu skaits no tā, kas konstatēts pēc tradicionālajām pārbaudēm uz vietas.
- 71 Treškārt, ir jānorāda, ka saskaņā ar Čehijas Republikas apgalvojumiem, kurus Komisija nav apstrīdējusi, attālo uzrādi var veikt tikai 30 × 20 km lielos apgabalos, pārbaudītajā apgabalā ir jābūt vismaz 25 % lauksaimniecības zemes un pārbaudei ir jāattiecas uz visiem šī apgabala lauksaimniekiem.
- 72 Līdz ar to, lai pārbaudēs uz vietas, izmantojot attālo uzrādi, konstatētu tādu pašu pārkāpumu skaitu, kāds tiek atklāts tradicionālajās pārbaudēs uz vietas, tās būtu jāizmanto ne tikai 30 × 20 km lielos apgabalos, kuros ir vismaz 25 % lauksaimniecības zemes, bet tās būtu arī jāattiecina tikai uz tiem lauksaimniekiem, kuri ietilpst paraugā, kas izraudzīts, pamatojoties uz riska analīzi tradicionālās pārbaudes uz vietas veikšanai.
- 73 No visa iepriekš minētā izriet, ka tikai atšķirība starp to pārkāpumu skaitu, kas konstatēti pēc tradicionālajām pārbaudēm uz vietas, un to, kas konstatēti pēc pārbaudēm uz vietas, izmantojot attālo uzrādi, pati par sevi nevarēja radīt Komisijai nopietnas un pamatotas šaubas par pārbaudu uz vietas, izmantojot attālo uzrādi, efektivitāti.
- 74 Tā kā Vispārējā tiesa tādējādi ir pieļāvusi tiesību kļūdu, pirmais apelācijas sūdzības pamats ir jāapmierina.

Par otro pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 75 Ar otro pamatu Čehijas Republika būtībā pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir kļūdaini interpretējusi Regulas Nr. 1122/2009 33., 57. un 58. pantu, pārsūdzētā sprieduma 38. un 40. punktā nosprieždama, ka deklarēšanas pārsnieguma gadījumā, kas atbilst 0,1 līdz 2 hektāriem vai 3 % no apstiprinātās platības, kompetentajai valsts iestādei ir jāpaplašina kontrolparaugs līdz brīdim, kad vairs netiks konstatēts neviens šāds deklarēšanas pārsniegums.
- 76 Konkrētāk, šī dalībvalsts norāda, pirmkārt, ka Regulas Nr. 1122/2009 57. un 58. pantam nav nozīmes saistībā ar kontrolparauga paplašināšanu, jo šajos pantos paredzētie 0,1 hektāra, 2 hektāru vai 3 % no apstiprinātās platības sliekšņi attiecas uz sekām, kas izriet no pārbaudē iegūtajiem galīgajiem rezultātiem.
- 77 Otrkārt, ne Regulas Nr. 1122/2009 33. panta, ne Komisijas norādījumu metodoloģijas jomā formulējumā nav noteikts atklāto noviržu no normas sliekšnis, kura pārsniegšana varētu pamatot automātisku kontrolparauga paplašināšanu. Turklāt šajā pantā un norādījumos neesot precizēts, cik lielā mērā būtu jāpaplašina kontrolparaugs.
- 78 Čehijas Republika tādējādi iesaka pievērsties minētā panta mērķim, saskaņā ar kuru kontrolparauga paplašināšana esot nepieciešama, tikai lai nodrošinātu šī parauga efektīvu kontroli un reprezentatīvu pakāpi. Līdz ar to šāda parauga paplašināšana esot nepieciešama tikai tad, ja rezultātu raksturs un informācija par citiem attiecīgā lauksaimnieka nepārbaudītajiem zemes gabaliem nozīmē, ka kļūdas varētu skart citus zemes gabalus. Šādu interpretāciju apstiprinot jēdziena “novirzes no normas” lietošana daudzskaitlī šīs regulas 33. panta pirmajā daļā, kas esot jāsaprot kā prasība par pietiekami smagiem pārkāpumiem, nevis kā atsevišķi un nenozīmīgi konstatējumi.
- 79 Treškārt, jautājums par parauga paplašināšanu, lai nodrošinātu efektīvu kontroli un šī parauga reprezentatīvu pakāpi, praksē būtu jāizskata, izvērtējot visus īpašās situācijas apstākļus. Katra atsevišķa gadījuma izvērtējums, dodot priekšroku vienotiem risinājumiem, atbilstoši Tiesas skatījumam 2018. gada 17. aprīļa spriedumā B un *Vomero* (C-316/16 un C-424/16, EU:C:2018:256, 70. punkts) ir viena no pamatpieejām Savienības tiesībās.
- 80 Ceturtkārt, Čehijas iestāžu pieeja neesot radījusi nekādu risku Savienības fondiem, jo tikai tad, ja kompetentās iestādes ar pietiekamu pārliecību uzskata, ka kļūdas attiecīgā lauksaimnieka deklarētajā lauksaimniecības zemes platībā saskaņā ar Regulas Nr. 1122/2009 57. un 58. pantu vairs nav paredzamas, kontrolparaugs netiek paplašināts.
- 81 Piektkārt un visbeidzot, atbilstoši Vispārējās tiesas prasītajai procedūrai esot nepieciešama kontrolparauga paplašināšana bez jebkādas pievienotās vērtības.
- 82 Komisija atbild, ka, pat ja tā piekrīt Vispārējās tiesas secinājumam pārsūdzētā sprieduma 42. punktā, tā nepiekrīt daži šī sprieduma pamatojuma aspektiem, it īpaši tā 37., 38. un 41. punktā, un tādēļ lūdz Tiesu atstāt spēkā pārsūdzēto spriedumu un noraidīt apelācijas sūdzības otro pamatu, tajā pašā laikā grozot šī sprieduma pamatojumu.
- 83 Proti, Komisija piekrīt, pirmkārt, ka attiecībā uz pārsūdzētā sprieduma 37. un 38. punktu Regulas Nr. 1122/2009 57. un 58. pantā ir izskaidrotas sekas, kas rodas, ja deklarācijā par lauksaimniecības zemes platību, par kuru var pretendēt uz atbalstu, ir konstatētas kļūdas, bet kurām nav tiešas saistības ar kontrolparauga paplašināšanu.

- 84 Otrkārt, tā uzsver, ka Regulas Nr. 1122/2009 33. pantā nav noteikts sliekšnis, kuru nesasniedzot parauga palielināšana netiek prasīta. 2016. gada 28. janvāra sprieduma Slovēnija/Komisija (T-667/14, EU:T:2016:34) 39. un 40. punktā Vispārējā tiesa esot noraidījusi Slovēnijas iestāžu interpretāciju, saskaņā ar kuru, ja kļūdas procentuālā daļa bija mazāka par 3 %, paraugs netika automātiski paplašināts, bet inspektoram bija jāizlemj, vai pārbaude ir vai nav jāattiecina uz visu saimniecību.
- 85 Komisija uzskata, ka šis risinājums ir jāatbalsta, jo Regulas Nr. 1122/2009 33. panta formulējums Čehijas Republikas argumentāciju nepamato. Konkrētāk, šajā tiesību normā neesot noteikts sliekšnis, kuru pārsniedzot parauga paplašināšana būtu obligāta un kuru nepārsniedzot šī paplašināšana būtu atstāta kontroles iestādes ziņā.
- 86 Turklāt tā norāda, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1122/2009 33. pantu, lasot to kopsakarā ar šīs regulas 44. apsvērumu, dalībvalstu iespēja ierobežot pārbaužu uz vietas veikšanu ar izlasi, kurā iekļauj vismaz 50 % lauksaimniecības zemes gabalu, esot izņēmums no noteikuma, saskaņā ar kuru visi lauksaimniecības zemes gabali, par ko ir iesniegts atbalsta pieteikums, ir jāpārbauda uz vietas, un līdz ar to tas ir jāinterpretē šauri. Tādējādi Čehijas Republikas izvēle uzskatīt par nevajadzīgu kontrolparauga paplašināšanu, ja starpība starp deklarēto un konstatēto zemes gabalu platību ir mazāka par 3 %, esot pretrunā nosacījumiem, ar kādiem tiek piemērota iespēja ierobežot Regulas Nr. 1122/2009 26. un 33. pantā noteiktās pārbaudes.

Tiesas vērtējums

- 87 Ar savu otro pamatu Čehijas Republika būtībā apgalvo, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 38. punktā ir pieļāvusi tiesību kļūdu, jo nav interpretējusi Regulas Nr. 1122/2009 33. pantu tādējādi, ka kontrolparaugs ir jāpaplašina tikai smagāku pārkāpumu gadījumos, kas esot valsts iestāžu vērtējums. Turklāt Vispārējā tiesa esot apstiprinājusi kļūdainu šīs regulas 33., 57. un 58. pantu interpretāciju pārsūdzētā sprieduma 38. un 40. punktā, nospriežot, ka kontrolparauga paplašināšana ir obligāta ne tikai tad, ja tiek konstatēts deklarēšanas pārsniegums, kas liecina par ievērojamu iespēju pārsniegt deklarētās platības 3 % vai 2 hektāru sliekšni, bet arī tādas deklarēšanas pārsnieguma gadījumā, kas liecina par būtisku 0,1 hektāra pārsniegšanas iespēju.
- 88 Pārsūdzētā sprieduma 38. punktā Vispārējā tiesa konstatēja, ka tad, ja tādu zemes gabalu izlases, uz kuriem attiecas vienota atbalsta pieteikums, pārbaudē ir atklāts deklarēšanas pārsniegums, kas atbilst 0,1 līdz 2 hektāriem vai 3 % no apstiprinātās platības, kompetentajai valsts iestādei atbilstoši Regulas Nr. 1122/2009 33. pantam kontrolparaugs ir jāpaplašina līdz brīdim, kad vairs netiks konstatēts neviens šāds deklarēšanas pārsniegums.
- 89 Minētā sprieduma 40. punktā Vispārējā tiesa konstatēja, ka Čehijas Republika ir norādījusi, ka 261 lauksaimnieks, attiecībā uz kuru pārbaudes nav tikušas paplašinātas, ietilpst to lauksaimnieku grupā, kas ir iesnieguši pieteikumus, kuri ir saistīti ar deklarēšanas pārsniegumu, kas nepārsniedz 3 % sliekšni, un, pēc Vispārējās tiesas domām, tas neizslēdz iespēju, ka ir nepieciešams samazināt atbalstu par apstiprināto platību bez soda noteikšanas.
- 90 Kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 30.–36. punkta, Vispārējā tiesa šo secinājumu ir balstījusi uz Regulas Nr. 1122/2009 33. panta, 57. panta 3. punkta un 58. panta tekstu.
- 91 Pirmkārt, kā secinājumu 61. punktā ir konstatējusi ģenerāladvokāte, jau no Regulas Nr. 1122/2009 33. panta formulējuma izriet, ka tad, ja valsts iestādes ir konstatējušas, ka pārbaudē uz vietas atklājas novirzes no normas, tām principā nav nekādas rīcības brīvības. Tā kā šīm iestādēm ir saistošā kompetence, tām ir jāpaplašina kontrolparaugs.

- 92 Šajā ziņā ir jāpiebilst, ka saskaņā ar šīs regulas 39. apsvērumu tikai gadījumā – uz kuru šajā lietā nav atsauces –, kad nav iespējams paplašināt kontrolparaugu līdz tādām apjomam, kas nodrošina ticamu un pietiekamu pārliecinātības līmeni, no šīs parauga paplašināšanas var atteikties.
- 93 Čehijas Republikas arguments, ka tas, ka Regulas Nr. 1122/2009 33. panta pirmajā daļā vārds “novirzes no normas” ir daudzskaitlī, nozīmē, ka vienīgi smagu pārkāpumu konstatēšana liktu valsts iestādēm paplašināt kontrolparaugu, ir jānoraida, jo no šīs regulas 2. panta 10. punkta izriet, ka jēdziens “pārkāpumi”, kas ir analogs jēdzienam “novirzes no normas”, nav saistīts tikai ar smagiem pārkāpumiem, bet, tieši pretēji, šajā tiesību normā ir definēts kā “to noteikumu neievērošana, kas attiecas uz konkrētā atbalsta piešķiršanu”.
- 94 No iepriekš izklāstītā izriet, ka Regulas Nr. 1122/2009 33. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts iestādēm ir jāpaplašina kontrolparaugs, ja veiktajā pārbaudē atklājas jebkādas novirzes no normas.
- 95 Otrkārt, kā izriet no attiecīgajiem Regulas Nr. 1122/2009 57. un 58. panta formulējumiem, tie attiecas, pirmām kārtām, uz deklarētajām platībām piemērojamo aprēķina bāzi un, otrām kārtām, uz samazinājumiem un nepiešķiršanu deklarēšanas pārsnieguma gadījumos. Ar savu piemērojamību tie izskaidro sekas, kas izriet no kļūdu konstatējuma tādas lauksaimniecības zemes platības deklarācijā, par kuru var pretendēt uz atbalstu.
- 96 Turpretī šajos pantos nekādā ziņā nav paredzēts, ka noteiktos gadījumos dalībvalstīm ir pienākums paplašināt kontrolparaugu, kā tas ir paredzēts šīs regulas 33. pantā.
- 97 No iepriekš minētā izriet, ka Vispārējā tiesa, pārsūdzētā sprieduma 38. un 40. punktā atsaucoties uz minētās regulas 57. un 58. pantu, lai pamatotu valsts iestādes pienākumu paplašināt kontrolparaugu, ja pārbaudē, kas attiecas uz zemes gabalu izlasi, ir atklāts deklarēšanas pārsniegums, kas atbilst 0,1 līdz 2 hektāriem vai 3 % no apstiprinātās platības, ir pieļāvusi tiesību kļūdu.
- 98 Tā kā Vispārējā tiesa ir pamatoti ir balstījusies uz Regulas Nr. 1122/2009 33. panta interpretāciju, kas sniegta pārsūdzētā sprieduma 30. punktā, lai pārsūdzētā sprieduma 42. punktā noraidītu argumentāciju, kas vērsta pret korekcijas saistībā ar pārbaužu uz vietas minimālo skaitu pamatu, Čehijas Republikas otrais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par trešo pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 99 Ar trešo pamatu Čehijas Republika apgalvo, ka secinājumā, kuru Vispārējā tiesa ir izdarījusi pārsūdzētā sprieduma 49. punktā un saskaņā ar kuru tās arguments par atbalstu, kas izmaksāts ieguldījumiem, kuri veikti pēc valsts atbalsta programmas ieviešanas, bet pirms individuāla atbalsta pieteikuma apstiprināšanas, bija neefektīvs, ir pieļauta tiesību kļūda, kā arī ir sagrozīti strīda fakti un priekšmets.
- 100 Tā norāda, ka Komisija administratīvajā procedūrā vairākkārt ir pārmetusi, ka tā ir apmierinājusi atbalsta pieteikumus jau veiktajiem ieguldījumiem, šajā ziņā kā piemēru minot 2009. gada 29. septembrī veikto ieguldījumu. Komisija tai arī pārmeta šāda atbalsta izmaksāšanu pirms individuālā atbalsta pieteikumu izskatīšanas un apstiprināšanas vai iesniegšanas.
- 101 Čehijas Republika norāda, ka šajā procedūrā Čehijas iestādes ir atzinušas, ka tās ir pieļāvušas kļūdas attiecībā uz astoņiem ieguldījumiem, kas veikti pirms valsts atbalsta programmas apstiprināšanas, un ir sniegušas informāciju par visiem pārējiem gadījumiem, kuros atbalsts ieguldījumam tika izmaksāts par

pasākumiem, kas īstenoti pēc šīs programmas apstiprināšanas, bet pirms individuālā atbalsta pieteikuma iesniegšanas vai apstiprināšanas. Ilgstošas domstarpības ar Komisiju bija par atbalsta, kas attiecas uz šiem pēdējiem minētajiem ieguldījumiem, likumību.

- 102 Savos procesuālajos rakstos, kas iesniegti saistībā ar prasību atcelt tiesību aktu, Komisija esot apgalvojusi, ka atbalsta izmaksāšana jau veiktiem ieguldījumiem ir Savienības tiesību pārkāpums. Tādējādi šis iebildums esot bijis daļa no Vispārējā tiesā izskatāmā strīda, jo ar strīdīgo lēmumu noteiktā korekcija tostarp attiecās uz šo ieguldījumu finansējumu ar atpakaļejošu spēku.
- 103 Šajā ziņā Čehijas Republika piekrit, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 43. punktā ir pareizi noteikusi strīda priekšmetu. Tomēr tā norāda, ka Vispārējā tiesa šī sprieduma 47. punktā ir kļūdaini interpretējusi Komisijas kopsavilkuma ziņojuma 7.1.1.1. punktu, konstatējot, ka Komisija ir pārmetusi Čehijas Republikai ieguldījumu projekta finansēšanu, lai gan šis ieguldījums bija pilnībā pabeigts pat pirms valsts atbalsta programmas ieviešanas. Čehijas Republika norāda, ka attiecīgais projekts, proti, tas, kas tika īstenots 2009. gada 29. septembrī, ir ticis īstenots pēc valsts atbalsta programmas apstiprināšanas.
- 104 Tādējādi Komisija uzskata, ka trešais pamats ir jānoraida.

Tiesas vērtējums

- 105 Ar trešo pamatu Čehijas Republika būtībā apstrīd to, ka Vispārējā tiesa daļu no tās argumentācijas, kas izvirzīta attiecībā uz korekciju saistībā ar maksājumiem ar atpakaļejošu spēku, ir noraidījusi kā neefektīvu.
- 106 Ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru no LESD 256. panta 1. punkta otrās daļas un Tiesas statūtu 58. panta pirmās daļas izriet, ka Eiropas Savienības Tiesas kompetencē nav ne konstatēt faktus, ne principā izvērtēt pierādījumus, uz kuriem Vispārējā tiesa ir atsaukusies šo faktu pamatošanai. Ja šie pierādījumi ir iegūti noteiktajā kārtībā un ir ievēroti vispārējie tiesību principi, kā arī attiecībā uz pierādīšanas pienākumu un pierādījumu sniegšanu piemērojami procesuālie noteikumi, tad tikai Vispārējai tiesai ir jāvērtē, kādu nozīmi piešķirt tai iesniegtajiem pierādījumiem. Tātad šis vērtējums, izņemot šo pierādījumu sagrozišanas gadījumu, nav tiesību jautājums, kas pats par sevi būtu jāpārbauda Tiesai (spriedums, 2020. gada 27. februāris, Lietuva/Komisija, C-79/19 P, EU:C:2020:129, 70. punkts).
- 107 Šāda sagrozišana ir notikusi, ja, neizmantojot jaunus pierādījumus, esošo pierādījumu vērtējums šķiet acīmredzami kļūdainis. Tomēr šādi sagrozišanai ir acīmredzami jāizriet no lietas materiāliem, un nav nepieciešams veikt jaunu faktu un pierādījumu vērtēšanu. Turklāt, ja apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir sagrozījusi pierādījumus, tam ir precīzi jānorāda, kurus pierādījumus šī tiesa ir sagrozījusi, un jāuzrāda kļūdas analizē, kuru dēļ, tā vērtējumā, Vispārējā tiesa ir pieļāvusi šo sagrozišanu (spriedums, 2020. gada 27. februāris, Lietuva/Komisija, C-79/19 P, EU:C:2020:129, 71. punkts).
- 108 Pārsūdzētā sprieduma 48. punktā Vispārējā tiesa konstatēja, ka Čehijas Republika neatsaucās uz īpašiem apstākļiem vai pierādījumiem, kas varētu pierādīt tās apgalvojuma, ka tikai astoņos gadījumos ieguldījumi bija saņēmuši atbalstu, lai gan tie tika īstenoti pirms valsts atbalsta programmas ieviešanas, patiesumu.
- 109 Šī sprieduma 49. punktā Vispārējā tiesa konstatēja, ka Čehijas Republikas argumentācija par atbalstu, kas izmaksāts ieguldījumiem, kuri veikti pēc valsts atbalsta programmas ieviešanas, bet pirms individuālā atbalsta pieteikuma apstiprināšanas, bija neefektīva.

- 110 Šajā ziņā tā minētā sprieduma 50. punktā norādīja, ka saskaņā ar kopsavilkuma ziņojuma 7.1.1.1. punktu strīdīgā korekcija ir balstīta tikai uz to, ka, pirmkārt, ieguldījumi ir saņēmuši atbalstu, lai gan tie tika īstenoti pirms valsts atbalsta programmas ieviešanas, un, otrkārt, ka Čehijas iestādes nebija iesniegušas pierādījumus, ka šie ieguldījumi attiecas tikai uz astoņiem gadījumiem.
- 111 Ciktāl Čehijas Republika apgalvo, ka, noraidot šo argumentu kā neefektīvu, ir pieļauta tiesību kļūda, ņemot vērā, ka Vispārējā tiesa, nosprieždama, ka Komisija bija noteikusi finanšu korekciju “vienīgi” saistībā ar ieguldījumiem, kuri veikti pirms valsts atbalsta programmas ieviešanas, ir sagrozījusi faktus, kas izriet no kopsavilkuma ziņojuma 7.1.1.1. punkta satura, ir jānorāda, ka Čehijas Republika nav pierādījusi šo sagrozīšanu, kā tas ir prasīts šī sprieduma 107. punktā minētajā judikatūrā.
- 112 Proti, šī dalībvalsts, neatsaucoties uz konkrētu daļu šī kopsavilkuma ziņojumā vai citos Vispārējā tiesā iesniegtos dokumentos, ir vienīgi apgalvojusi, ka pretēji tam, ko Vispārējā tiesa ir nospriedusi, no sarakstes ar Komisiju pirms strīdīgā lēmuma un kopsavilkuma ziņojuma pieņemšanas, no šī kopsavilkuma ziņojuma 7.1.1.1. punktā minētā piemēra par ieguldījumu, kas, iespējams, ir veikts pēc valsts atbalsta programmas ieviešanas, un no apgalvojuma, kas ietverts Vispārējā tiesā iesniegtajā iebildumu rakstā, izriet, ka finanšu korekcija bija noteikta arī saistībā ar ieguldījumiem viņa nozarē, kas veikti pēc valsts programmas ieviešanas, bet pirms atbalsta pieteikuma iesniegšanas.
- 113 No minētā izriet – tā kā Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 50. punktā ir norādījusi, ka kopsavilkuma ziņojumā par šiem ieguldījumiem nav neviena konstatējuma, tā varēja pamatoti konstatēt, ka Čehijas Republikas argumentācija par atbalstu, kas izmaksāts par šādiem ieguldījumiem, ir neefektīva.
- 114 Šajos apstākļos trešais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par ceturto pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

- 115 Ar ceturto pamatu Čehijas Republika apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 56. punktā konstatējuma, ka Regulas Nr. 555/2008 77. panta 5. punkts neļauj veikt ieguldījumu kontroli viņa nozarē uz izlases pamata.
- 116 Pirmkārt, Čehijas Republika uzskata, ka Regulas Nr. 555/2008 19. pants nav *lex specialis* attiecībā pret šīs regulas 77. panta 5. punktu, jo šī tiesību norma ir nevis vispārēja, bet gan speciāla tiesību norma, kurā ir paredzēta īpaša kontroles kārtība ieguldījumu darbību jomā. Minētajā tiesību normā esot skaidra atsauce uz Regulas Nr. 479/2008 15. pantu, kas attiecas nevis uz visu viņa nozari, bet gan tikai uz ieguldījumiem.
- 117 Otrkārt, Čehijas Republika apgalvo, ka Vispārējās tiesas pārsūdzētā sprieduma 61. punktā sniegtā interpretācija atņem jebkādu jēgu Regulas Nr. 555/2008 77. panta 5. punktā ietvertajai atsaucei uz Regulas Nr. 1975/2006 27. pantu, jo to neesot iespējams izpildīt.
- 118 Treškārt, tā apgalvo, ka šī atsauce uz Regulas Nr. 1975/2006 27. pantu bija noteicoša, jo 2013. gadā Komisijai bija jāveic tiesību aktu grozījums, tostarp svitrojot to no Regulas Nr. 555/2008 teksta.
- 119 Ceturtkārt un visbeidzot, Čehijas Republika uzsver, ka Komisija nevar noteikt dalībvalstij korekciju, kas izriet no neskaidri formulēta noteikuma, kuru tā pati ir pieņēmusi. Tā uzsver, ka saskaņā ar pārsūdzētā sprieduma 60. punktu Regulā Nr. 555/2008 “ir noteiktas divas dažāda apjoma prasības”.

- 120 Komisija atbild, ka Regulas Nr. 555/2008 19. pantā ietvertā atsauce uz “visām darbībām” nozīmējot, ka dalībvalstīm ir jāveic visu ieguldījumu, nevis tikai minimālā parauga pārbaude. Turklāt pārsūdzētā sprieduma 56. punktā Vispārējā tiesa norādot uz šīs regulas 77. pantu kopumā, nevis tikai uz šī 77. panta 5. punktu. Pie tam minētās regulas 19. pants esot *lex specialis* attiecībā pret šīs pašas regulas 77. pantu, jo, kā pārsūdzētā sprieduma 56. punktā konstatēja Vispārējā tiesa, Regulas Nr. 555/2008 19. pantā noteiktais pienākums ir tikai viens no gadījumiem, kad atbilstoši šī regulas 77. panta 3. punktam “šajā regulā [ir] paredzētas sistemātiskas pārbaudes uz vietas”.
- 121 Turklāt no Regulas Nr. 555/2008 77. panta skaidri izrietot, ka Regulas Nr. 1975/2006 26.–28. pants, kuros ir paredzēta pārbaudes procedūru kārtība attiecībā uz ELFLA finansētajiem lauku attīstības pasākumiem, *mutatis mutandis* ir piemērojami ieguldījumiem viņa nozarē. Regulas Nr. 1975/2006 26. pantā esot paredzētas administratīvās pārbaudes, proti, pārbaudes, kuras dalībvalstis veic pirms pārbaudes uz vietas veikšanas attiecībā uz visiem atbalsta vai maksājumu pieteikumiem un kuras var uzskatīt par “pirmo pārbaudi”, ko veic dalībvalstis.
- 122 Komisija turklāt uzskata, ka Regulas Nr. 1975/2006 27. un 28. pantā ir ietverti detalizētāki noteikumi par pārbaudīto izdevumu izlasi, kuriem ir jāatbilst “vismaz 4% no attaisnotajiem publisko līdzekļu izdevumiem”, kā arī par pārbaudi uz vietas faktisko saturu. Turklāt Regulas Nr. 1975/2006 noteikumu, kas ietver plašu lauku attīstības pasākumu klāstu, piemērošanas joma esot daudz plašāka nekā Regulas Nr. 555/2008 19. un 77. panta piemērošanas joma, kas attiecas tikai uz ieguldījumiem viņa nozarē. Tā uzsver, ka, lai gan daži lauku attīstības pasākumi, uz kuriem attiecas Regula Nr. 1975/2006, ir “ieguldījumi”, daudzi no tiem esot cita veida pasākumi.

Tiesas vērtējums

- 123 Ar ceturto pamatu Čehijas Republika būtībā pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir pieļāvusi tiesību kļūdu attiecībā uz Regulas Nr. 555/2008 19. panta un 77. panta 5. punkta interpretāciju, izslēdzot iespēju veikt pārbaudes uz vietas, izmantojot paraugus.
- 124 Šajā ziņā pārsūdzētā sprieduma 54.–56. punktā Vispārējā tiesa, aplūkojot Regulas Nr. 555/2008 19. un 77. pantu kopsakarā, būtībā nosprieda, ka šis 19. pants ir *lex specialis* attiecībā pret 77. pantu un ka minētajā 19. pantā ir paredzēta sistemātiska pārbaude uz vietas pirms jebkāda ieguldījumu atbalsta maksājuma.
- 125 Tātad, lai pārbaudītu šī pamata pamatotību, ir jāinterpretē šīs tiesību normas.
- 126 Šajā ziņā atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai minētās tiesību normas formulējums, bet arī tās konteksts un tiesību akta, kurā tā ietilpst, vispārējā sistēma, kā arī tajā izvirzītie mērķi (spriedums, 2018. gada 5. jūlijs, X, C-213/17, EU:C:2018:538, 26. punkts).
- 127 Šajā gadījumā ir jānorāda, ka Regulas Nr. 555/2008 77. pants “Vispārīgi principi” ir ietverts šīs regulas V sadaļas “Kontrole viņa nozarē” I nodaļā “Kontroles principi”. Saskaņā ar šī panta 3. punktu dalībvalstis atbalsta saņēmēju vidū veic pārbaudes uz vietas, izmantojot paraugus, “izņemot gadījumus, kad [...] šajā regulā paredzētas sistemātiskas pārbaudes uz vietas”. Turklāt minētās regulas 77. panta 5. punktā attiecībā uz Regulas Nr. 479/2008 15. pantā, kas tagad ir Regulas Nr. 1234/2007 103.u pants, definētajiem ieguldījumu pasākumiem viņa nozarē ir prasīts *mutatis mutandis* piemērot Regulas Nr. 1975/2006 27. un 28. pantu, kuros ir paredzēta konkrēta pārbaudi uz vietas kārtība, pamatojoties uz minēto ieguldījumu izlasi.

- 128 Savukārt Regulas Nr. 555/2008 II sadaļas “Atbalsta programmas” II nodaļas “Atbilstīgi pasākumi” 6. iedaļā “Ieguldījumi” ietvertā 19. panta “Finanšu vadība” 1. punkta pirmajā daļā ir paredzēts, ka atbalstu izmaksā, tiklīdz ir konstatēts, ka atbalsta pieteikumā ietverta atsevišķā darbība vai – atbilstīgi dalībvalsts izvēlētajam pasākuma vadības veidam – visas darbības ir īstenotas un pārbaudītas uz vietas.
- 129 Kā secinājumu 77. punktā ir norādījusi ģenerālvokāte, ir jākonstatē, ka Regulas Nr. 555/2008 19. panta 1. punkta pirmās daļas formulējumā dalībvalstīm nav paredzēts pienākums veikt sistemātiskas pārbaudes. Tādējādi šajā tiesību normā ir tikai norādīts, ka dalībvalstīm ir jāveic īstenoto pasākumu pārbaude uz vietas.
- 130 Šī gramatiskā interpretācija atbilst arī šīs regulas kontekstam un vispārējai sistēmai.
- 131 Šajā ziņā, pirmkārt, ir jānorāda, ka no Regulas Nr. 555/2008 19. panta nosaukuma un atrašanās vietas šajā regulā izriet, ka šī panta mērķis ir regulēt atbalsta finanšu vadības kārtību ieguldījumiem viņa nozarē, nevis pārbaudu uz vietas kārtību attiecībā uz šiem ieguldījumiem. Šajā pantā ir noteikts, ka atbalsta maksājums ir atkarīgs no iepriekšējas atbalsta pieteikumā ietvertas atsevišķas darbības vai visu darbību pārbaudes uz vietas, tomēr neprecizējot šīs pārbaudes uz vietas kārtību. Tātad minētās tiesību normas formulējums un mērķis pieļauj, ka šīs darbības tiek reprezentētas, izmantojot paraugu, kas tiek pārbaudīts uz vietas.
- 132 Otrkārt, kā ģenerālvokāte ir norādījusi secinājumu 78. punktā, no Regulas Nr. 555/2008 vispārējās sistēmas izriet, ka šajā regulā ir skaidri paredzēts dalībvalstu pienākums veikt sistemātiskas pārbaudes. Tā kā minētās regulas 19. panta 1. punkta pirmajā daļā šajā ziņā nav paredzēts neviens konkrēts pienākums, no tā izriet, ka dalībvalstīm šādu pienākumu nevar uzlikt.
- 133 Tādējādi ar Regulas Nr. 555/2008 19. pantu nevar pamatot atkāpi no šīs regulas 77. panta 3. punkta, kurā ir paredzēts veikt pārbaudes, pamatojoties uz izlasi, izņemot it īpaši gadījumus, kad šajā regulā ir paredzētas sistemātiskas pārbaudes uz vietas.
- 134 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 56. punktā nospriežot, ka Regulas Nr. 555/2008 19. pantā ir prasīts, lai dalībvalstis veiktu sistemātiskas pārbaudes.
- 135 Šādos apstākļos ceturtais pamats ir jāapmierina, nepārbaudot citus šajā pamatā izvirzītos argumentus.

Par prasību Vispārējā tiesā

- 136 Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. panta pirmās daļas otrajam teikumam Vispārējās tiesas nolēmuma atcelšanas gadījumā Tiesa var pati pieņemt galīgo spriedumu attiecīgā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija, vai nodot lietu atpakaļ sprieduma pieņemšanai Vispārējā tiesā.
- 137 Šajā gadījumā Tiesas rīcībā nav nepieciešamās informācijas, lai pieņemtu galīgo lēmumu par strīdīgā lēmuma pamatotību, ciktāl ar šo lēmumu Komisija noteica, pirmkārt, vienreizēju korekciju 462 517,83 EUR apmērā saistībā ar 2013.–2015. finanšu gadu, ņemot vērā it īpaši vairākas dažādas apstiprinātas nepilnības riska analizē un, otrkārt, vienotas likmes korekciju 636 516,20 EUR apmērā saistībā ar 2011.–2014. finanšu gadu gan saistībā ar maksājumiem, kas veikti par ieguldījumiem, kuri ir pabeigti pirms atbalsta pieteikuma apstiprināšanas, gan nepietiekamām pārbaudēm uz vietas attiecībā uz viņa nozarē finansētajiem ieguldījumiem.
- 138 Tomēr, runājot par vienreizējo korekciju 462 517,83 EUR apmērā, no pārsūdzētā sprieduma 19. punkta izriet, ka Komisija ir pamatojusi strīdīgo lēmumu ne tikai ar pierādījumiem, kuru vērtējums, ko veikusi Vispārējā tiesa, pirmajā apelācijas sūdzības pamatā ir kritizēts kā juridiski kļūdainais, bet arī ar

konstatējumu par atšķirībām pārkāpumu skaitā, kas atklāti uz riska analīzi balstītās pārbaudēs uz vietas, izmantojot attālo uzrādi, un tiem, kas atklāti šāda paša veida pārbaudēs, bet balstīti uz paraugu ņemšanu izlases veidā.

- 139 Lai gan šo pārkāpumu skaita salīdzinājums var radīt nopietnas un pamatotas šaubas par pārbaudi uz vietas, izmantojot attālo uzrādi, efektivitāti, it īpaši par riska analīzes, uz kuru ir balstītas pārbaudes uz vietas, atbilstošo raksturu, ir jānorāda, ka Vispārējā tiesa nav pārbaudījusi pierādījumus, kurus Čehijas Republika, iespējams, ir sniegusi, lai šajā kontekstā pierādītu savas kontroles sistēmas efektivitāti.
- 140 Turklāt, kas attiecas uz vienotas likmes korekciju 636 516,20 EUR apmērā, Tiesas rīcībā nav nepieciešamās informācijas, lai noteiktu tās daļu, kuru skar ceturtā apelācijas sūdzības pamata apmierināšana, jo šī korekcija ir balstīta uz vairākiem pamatiem.
- 141 No tā izriet, ka lieta ir jānodod atpakaļ Vispārējai tiesai, lai tā lemtu par šī sprieduma 139. un 140. punktā izklāstīto informāciju.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 142 Tā kā lieta tiek nodota atpakaļ Vispārējai tiesai, lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšana ir jāatliek.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

- 1) **Atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2018. gada 13. septembra spriedumu Čehijas Republika/Komisija (T-627/16, nav publicēts, EU:T:2018:538), ciktāl ar šo spriedumu Vispārējā tiesa ir noraidījusi prasības pamatu attiecībā uz vienreizējo korekciju 462 517,83 EUR apmērā par 2013.–2015. finanšu gadu, ciktāl tas attiecas uz pamatojumu par nepilnībām riska analīzē, un prasības pamatu attiecībā uz vienotas likmes korekciju 636 516,20 EUR apmērā saistībā ar 2011.–2014. finanšu gadu, ciktāl tas attiecas uz pamatojumu par nepietiekamām pārbaudēm uz vietas attiecībā uz viņa nozarē finansētajiem ieguldījumiem.**
- 2) **Apelācijas sūdzību pārējā daļā noraidīt.**
- 3) **Nodot lietu atpakaļ Eiropas Savienības Vispārējai tiesai.**
- 4) **Lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu atlikt.**

[Paraksti]